

Tételminta magyar nyelv és irodalomból

1. változat

Tételminta nyelvészetből

Apám leveszi a szekrény tetejéről a kalapot. Fejére teszi. Feláll, a kezét kiterjesztve elmondja az áldást. Rosszul tudja, mert nem tanították meg neki. Csak ahogy hallotta gyerekként, félreértve a szavakat, úgy mondja. (Borbély Szilárd: *Nincstelenek*)

1. Keressen egy-egy példát a szövegből:

a. olyan anaforára, amely **személyes névmás**által valósul meg! Nevezze meg pontosan az anafora antecedensét!

b. olyan anaforára, amely **zéró névmás + inflexiós morféma (személyrag)** által valósul meg! Nevezze meg pontosan az anafora antecedensét!

2. *Apám leveszi a szekrény tetejéről a kalapot.*

Alakítsa át ezt a mondatot úgy, hogy az *apám* **fókusz**, a *kalapot* pedig **topik** legyen (és a mondatrészszerpek ne változzanak)!

3. Keressen egy-egy példát a szövegből a következőkre, és pontosan nevezze meg azt az elemet a szóalakban, amely konkrétan az adott jelenséget mutatja (pl. tudtam: múlt idő jele)

- határozottságbeli egyeztetés
- határozói igenév képzője
- birtokos személyrag
- szófajváltó képző

4. Határozza meg, hogy milyen töosztályba tartoznak a szöveg következő szavai!

kezét
szavakat

Javítókulcs:

1 a. Anafora: személyes névmás: *neki* Antecedens: *apám*

1 b. Több lehetőség van, de elég egy válasz:

pl: Anafora: zéró névmás + inflexiós morféma: *fejére* (E/3 birtokos személyrag) Antecedens: *apám*

vagy pl.: Anafora: zéró névmás + inflexiós morféma: *feláll* Ø (E/3 igei személyrag)

Antecedens: *apám*

stb.

2. *A kalapot APÁM veszi le a szekrény tetejéről.*

3. határozottságbeli egyeztetés: elmondja, hallotta

határozói igenév képzője: kiterjesztve, félreértve
birtokos személyrag: tetejére, fejére
szófajváltó képző: rosszul

4.

kezét: többeseji magánhangzó-időtartamot váltakoztató névszótó
szavakat: hangszínt és időtartamot váltakoztató v-s névszótó

Pontszámok: 1. 1 p. 2. 1 p. 3. 1,6 p. 4. 0,9 p.

Tétel minta irodalomból

Az alábbi legendarészletből emelje ki és értelmezze azokat a motívumokat, amelyek a korabeli (12. századi) európai királylegendák állandó elemeire emlékeztetnek, majd fejtsse ki, hogyan válnak ezek egyeduró, helyi színezetűvé!

„4. Közben megszületett a fejedelem Istentől megjövendölt fia, akit a próféta szerint ismert az Úr, még mielőtt a méhben megfogant volna, és akinek, mielőtt megszületett, első vértanúja nevét adta. Ezt Isten kedveltje, Adalbert püspök, hite őszinteségéért a keresztség fehér ruhájába öltöztette, és ő lett lelki gyámola. Akkor az István nevet kapta; hisszük, hogy Isten is ezt akarta, mert ami „István” a görög nyelvben, „korona” a latin beszédben. Mivel Isten azt óhajtotta, hogy e világban is királyi hatalom koronázza, s a jövőben váltsa fel az örökké tartó boldogság koronájával, kijelölte őt az örök, el nem múló dicsőség elnyerésére.

Esztergom városában született, s már gyermekkorában teljességgel átítatta a grammatika tudománya. Nőtt a gyermek gyámolítva a gondos nevelésben, a kisedések elmúltával, miután a serdülőkor első lépcsőfokán átlépett, apja összehívta Magyarország főembereit és az utánuk következő rendet; a közös tárgyalás tanácsa szerint fiát, Istvánt a nép élére állította, hogy uralkodjék őutána, és ennek megerősítésére mindet külön-külön megeskette. Ezután betelven napjai az Úr megtestesülésének 997. esztendejében e világ haszontalan viszontagságait égi örömmel cserélte fel. És ugyanazon évben boldog Adalbert püspök Isten ígéjének hirdetése végett porosz földre lépett, majd ugyanott a vértanúság pálmájával koszorúztatott meg.” (*Szent István király legendája Hartvik püspöktől*)

Javítókulcs:

- a királylegendák motívumainak azonosítása: 2 p
- a motívumok helyi színezetének felismerése: 2 p
- (szak)nyelvi igényesség: 0,5 p

Nyelvészeti tétel: 4,5 pont

Irodalmi tétel: 4,5 pont

Megjelenés: 1 pont

Tételminta magyar nyelv és irodalomból 2. változat

Tételminta nyelvészetből

Fröhlichnek pikkje van rám algebrából, arról nem tehetek. A határozatlan együtthatóval kellett megoldani az egyenletet, és akkor mikor kihívott, és akkor mikor megmondtam, hogy akkor beszorzok lambdával, erre kiesik a második egyenlet, de akkor nem esett ki a második egyenlet, persze, azért nem, mert iksszel is be kellett volna szorozni, csak hogy ezt Fröhlich nem vette észre, mire megmondtam, hogy hogy kellett volna, akkor mikor észrevette, hogy ő nem tudta, szégyellte magát, és azt mondta, hogy menjek helyre, és azóta pikkje van rám, mert jobban tudtam az algebrát, és nem akart kihívni javítani, pedig a törvénytörvényekben benne van, hogy ki kell hívni a fiút javítani, mert másképpen nem érvényes az osztályzat, és a Steinmann, a legjobb tanuló is azt mondta, hogy föl lehet jelenteni Fröhlichet, de nem akarom, mert úgyis pikkje van rám, pedig a dolgozatba nekem ugyanaz jött ki, mint Steinmannak.

(Karinthy Frigyes: *Magyarázom a bizonyítványom*)

1. Állapítsa meg, hogy az aláhúzott mondat kategorikus vagy thetikus állítás! (0,5 pont) Jelölje zárójellezéssel a szerkezetét, és nevezze meg benne a diskurzusszerepe(ke)t! (0,8 pont)
2. Adja meg a címbeli régens vonzatszerkezetét! (0,5 pont) Emelje ki a régens–vonzat viszonyt jelölő viszonyjelölő elem(ek)et! (0,5 pont) Vesse ezt össze a címben megjelenő szerkezettel! Mi magyarázza a jelölésbeli különbséget? (0,5 pont)
3. Adjon egy példát unakkuzatív ígére a szövegből! (0,5 pont)
4. Keressen egy-egy példát a szövegből a következő hangtani jelenségekre: (1,2 pont)
 - zöngétlenedésre
 - zöngésülésre
 - képzés helye szerinti hasonulásra

Javítókulcs:

1. thetikus; [PRED[FA határozatlan együtthatóval] kellett megoldani az egyenletet] – a tagmondat csak egy predikátumból áll, és egy fókusz szerepű főnévi csoporttal kezdődik.
2. *magyaráz vki vkinek vmit*; a címben csak a tárgyi vonzat jelenik meg expliciten, és a tárgyi viszonyjelölő elmaradása azért megengedett, mert birtokos személyragos főnév van tárgyi szerepben.
3. pl. *van, kiesik*
4. Írjon egy-egy példát a szövegből a következő hangtani jelenségekre:
 - Zöngétlenedésre: *tudtam*
 - Zöngésülésre: *dolgozatba*
 - Képzés helye szerinti hasonulásra: *menjek*

Tételmintá irodalomból

“Reggel hét orakor egy tót katona jöve szobámba. Tudakozám tőle suttogó hangon, mi dolog, hogy az ablakommal által ellent álló házak cserepeit egy ölnyire leszedték, és hogy ott egy órával ezelőtt annyi ember gyűlt vala össze. – Us su prec, mondá a’ katona (Már oda vannak). – Kik? – Az az öt. – Micsoda öt? – A’ Pap, a’ Vice Ispán, a’ Kapitány, a’ szép ifjú; és a’ vak Gróf. – A’ Pap alatt Martinovicsot értette; a’ Vice Ispán alatt Hajnóczit, ki Vice Ispán vala Szerém Vármegyében; a’ Kapitány alatt Laczkovics Jánost; a’ szép ifjú alatt a’ szálás, sűgárnövésű, szőke, ‘s liliumfejérségű, rózsapirosságu, délczeg járásu Szent Marjait, kinél Pesten és Budán nem igen volt szebb ifjú, és a’ vak Gróf alatt Zsigrait, kinek arcját és egyik szemét a’ himlő elrontotta.

De minekelőtte elbeszelném mint veszte el, elő kell adnom mit mivele Hajnóczi, visszavitetvén szobájába.”

(Kazinczy Ferenc: *Fogságom naplója*)

Hogyan befolyásolják Kazinczy narrációs technikái a szöveg befogadását? A szöveg elhelyezése az emlékezés lehetséges konstrukcióiban.

Javítókulcs:

- a narrációs technikák funkcionalitásának feltárása: 2 p
- a szövegtípus elhelyezése: 2 p
- (szak)nyelvi igényesség: 0,5

Nyelvészeti tétel: 4,5 pont

Irodalmi tétel: 4,5 pont

Megjelenés: 1 pont

Tételminta magyar nyelv és irodalomból 3. változat

Tételminta nyelvészetből

Fröhlichnek pikkje van rám algebrából, arról nem tehetek. A határozatlan együtthatóval kellett megoldani az egyenletet, és akkormikor kihívott, és akkormikor megmondtam, hogy akkor beszorzok lambdával, erre kiesik a második egyenlet, de akkor nem esett ki a második egyenlet, persze, azért nem, mert iksszel is be kellett volna szorozni, csak hogy ezt Fröhlich nem vette észre, mire megmondtam, hogy hogy kellett volna, akkormikor észrevette, hogy ő nem tudta, szégyellte magát, és azt mondta, hogy menjek helyre, és azóta pikkje van rám, mert jobban tudtam az algebrát, és nem akart kihívni javítani, pedig a törvényszékben benne van, hogy ki kell hívni a fiút javítani, mert másképpen nem érvényes az osztályzat, és a Steinmann, a legjobb tanuló is azt mondta, hogy föl lehet jelenteni Fröhlichet, de nem akarom, mert úgyis pikkje van rám, pedig a dolgozatba nekem ugyanaz jött ki, mint Steinmannak.

(Karinthy Frigyes: *Magyarázom a bizonyítványom*)

1. Minősítse a címbeli igét szituációs aspektus szempontjából! (0,5 pont)
2. Igazolja egy releváns teszttel a címbeli régens +/- telikus jegyét! (1 pont)
3. Keressen egy modális tagmondatot a szövegben, és nevezze meg azt a nyelvi elemet, amely felelős a mondat modalitásáért! (1,5 pont)
4. Állapítsa meg a következő szövegrészlet *lexémáit*! Sorolja be a lexémákat az *elemi lexéma* és a *szerkesztett lexéma* csoportjába! (1,5 pont)

„A művészet nem megoldás semmire. Regény még rosszat nem akadályozott meg. De a jó könyveket, ..., átjárja a »megértés sóvárgó vágya«. Ezt nevezhetjük reménynek is.” (Eszterházy Péter: *A szép, csöndes idő és a szó*)

Javítókulcs:

1. *magyaráz* – folyamat (vagy: +dinamikus, –telikus)
2. Bármelyik az alábbiak közül:

■ részintervallum-kritérium:

■ oszthatóság

- pl. A gyerek délután 5 és 7 között magyarázta a bizonyítványát. ←
5:15 és 5:50 közöttre is igaz, hogy magyarázta a bizonyítványát.

■ **a határpontos (→telikus) és határpont nélküli (→atelikus) időhatározókkal való kompatibilitás vizsgálata**

- pl. A gyerek 4 órán át/keresztül magyarázta a bizonyítványát, DE: *A gyerek 4 óra alatt magyarázta a bizonyítványát.

■ **egyidejűség/előidejűség:**

- [-telikus]: időhat. nélkül is csak egyidejű, [+telikus]: időhat.nélkül is kifejezhet egymásutániségot

- **pl.** A gyerek le-fel sétált, és magyarázta a bizonyítványát.

- [-telikus]: pillanatnyi eseményt kif. időH-i mm: részleges egyidejűség, [+telikus]: elő-vagy utóidejűség

- Amikor kicsengettek, a gyerek magyarázta a bizonyítványát.

■ **még**

[-telikus] + még: korábban elkezdődött esemény folyamatban van

[+telikus] + még: a predikátum által jelölt eseményszerűség – egy korábbi eseményszerűség által megkezdett sort folytatva – megtörténik az időmódosító által jelölt időintervallumban

pl. Kicsengetéskor a gyerek még magyarázta a bizonyítványát.

■ **már**

[-telikus] + már: korábban elkezdődött esemény folyamatban van

[+telikus] + még: az esemény befejeződött

pl. Kicsengetéskor a gyerek már magyarázta a bizonyítványát.

3. pl.

arról nem tehetek – -hat/-het képző

A határozatlan együtthatóval kellett megoldani az egyenletet -- modális segédige (kell)

mert iksszel is be kellett volna szorozni -- modális segédige (kell) + feltételes módjel

(és azt mondta,) hogy menjek helyre – felszólító módjel

és nem akart kihívni javítani – modális segédige (akar)

hogy föl lehet jelenteni Fröhlich – modális segédige (lehet)

stb.

4. A szövegrészlet lexémái:

a, átjár, de, ez, is, jó, könyv, még, megakadályoz, megértés, megoldás, művészet, nem, nevez, regény, remény, rossz, semmi, sóvárgó, vágy,

- elemi lexémák: *a, de, ez, is, jó, könyv, még, nem, regény, remény, rossz, semmi, vágy,*

- szerkesztett lexémák: *átjár, megakadályoz, megértés, megoldás, művészet, nevez, sóvárgó.*

Tételmintá irodalomból

„... az az alapelv tűnik számomra elfogadhatónak (*gesund*), hogy a költészetet ne tudósoknak szánt tudományos titkosírásnak tekintsük, hanem egy a nyelvközösség alapján közös világhoz tartozók számára rendelt dolognak (*Sache*), amely világban a költő éppúgy otthon van, mint hallgatója vagy olvasója.”

(GADAMER, Hans-Georg, *Ki vagyok Én, és ki vagy Te? (Kommentár Paul Celan verseinek Atemkristall című ciklusához)*)

Értelmezze a fenti idézetet Gadamer tanulmányának kontextusában, és fejtse ki, hogy ezt az alapelvet elfogadva miképpen határozható meg a műértelmezés rendeltetése!

Javítókulcs:

- az idézet tanulmánybeli kontextusának vázolója: 2 p
- az idézett alapelv alkalmazása a műértelmezés rendeltetését illetően: 2 p
- (szak)nyelvi igényesség: 0.5 p

Nyelvészeti tétel: 4,5 pont

Irodalmi tétel: 4,5 pont

Megjelenés: 1 pont

Tematika a záróvizsgálathoz nyelvészetből¹

I. Fonetika

1. A magyar mássalhangzók képzése és megkülönböztető jegyei
2. A magyar magánhangzók képzése és megkülönböztető jegyei
3. A szó fonológiai szerkezete, a beszédhangok viselkedése a hangsorban
4. A hangváltakozások. A hasonulások fajtái

Szakirodalom:

Kassai Ilona: *Fonetika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.

- A magyar beszédhangok állománya 99–133.
- A beszédhangok sorozata (7.3-tól 7.2.4.-ig, A hangsorépítési szabályok pszichológiai realitásától nem kell) 135–161.
- A beszédlánc fonetikai jelenségei 169–190.

II. Szemantika

1. A homonímia és a poliszémia viszonyáról
2. Homofónia és homográfia

Szakirodalom:

Máthé Dénes: A homonímia és a poliszémia elhatárolása. In uő: *Szemantikai alapviszonyok*. Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2016, 90–93.
http://hunlang.lett.ubbcluj.ro/data/segedanyagok/Mathe_Denes_homonimia_poliszemia_elhatarolas_2016_p90_93.pdf

Máthé Dénes: Homonímia a beszédben és az írásban. In uő: *Szemantikai alapviszonyok*. Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2016, 95–98.
http://hunlang.lett.ubbcluj.ro/data/segedanyagok/Mathe_Denes_Homonimia_es_paronimia_2016_p95_99.pdf

III. Lexikológia

1. A szó- és kifejezőkészlet egységei: a lexéma és fajtái (elemi lexéma, szerkesztett lexéma), a frazéma és fajtái (a szokványos kifejezőmód, a szólás, a szóláshasonlat, a közmondás, a szállóige).
2. A szókészlet eredet szerinti tagolódása: az ősi, alapnyelvi szavak, a belső keletkezésű szavak, a kölcsönszavak (a jövevényszavak, az idegen szavak, a tükörfordítások), az ismeretlen eredetű szavak, illetve csoportjaik.

¹ A záróvizsga-tételek feladatok formájában kérdeznék rá az itt felsorolt témákra.

3. A szókészlet belső nyelvváltozatok szerinti tagolódása: a köznyelvi szavak, a nyelvjárási szavak (különös tekintettel a tájszavakra), a szaknyelvi szavak (különös tekintettel szakszavakra), illetve csoportjaik.
4. A szókészlet változásai: az archaizmusok, a neologizmusok.

Szakirodalom:

A. Jászó Anna (főszerk.): *A magyar nyelv könyve (Szótan. A szókészletten és a szótárírás)*. Bp., 2007. 161-196. <https://edoc.pub/a-magyar-nyelv-knyve-pdf-free.html>

IV. Alaktan és mondattan (I–II.)

1. Gyakorlatok a mai magyar nyelv alaktana és szófajtana köréből
2. Előfeltevések, preszuppozíciós szerkezetek
3. A szituációs és nézőponti aspektus kategóriái
4. A mondatfajták szintaktikai problémái.
5. Az egyszerű mondat szerkezete
6. A magyar mondat topik-predikátum tagolódása
7. Semleges és nemsemleges mondatok
8. Összetett mondat: mellérendelés, vonatkozó névmási és hogy kötőszós alárendelés

Szakirodalom:

É. Kiss Katalin, Siptár Péter, Kiefer Ferenc: *Új magyar nyelvtan. I. rész: Mondattan*. Budapest, Osiris, 2003, 17–62, 83–105. [Elérhető itt is: https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_uj_magyar_nyelvtan/ch01.html - 1. (A mondattan tárgya és alapfogalmai), 2. (A mondat topik-predikátum tagolódása), 3. (A predikátum belső szerkezete), 4. (A főneves kifejezés) és 9. (Az alárendelő összetett mondat részek)].

Kádár Edit: *Alaktan és szófajtan*. Egyetemi Műhely Kiadó / Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2007, 22–30, 34–42, 43–66, 68–70, 78–110, 132–162, 170–195, 204–213, 222–247, 252–274, 284–307. http://hunlang.lett.ubbcluj.ro/data/segedanyagok/Alaktan%20es%20szofajtan_jegyzet.pdf

Németh Boglárka: *Az aspektus a magyar nyelvben*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2012, 78–110. http://hunlang.lett.ubbcluj.ro/data/segedanyagok/Nemeth%20Boglarka_Az%20aspektus%20a%20magyar%20nyelvben_Tinta_78-110.pdf

V. Szövegtan

1. A szöveg mikroszintje: deixis, koreferencia
2. A szöveg mezoszintje: tematikus progresszió, fogalmi séma, mellérendelés, bekezdés
3. A szöveg makroszintje

Szakirodalom:

Tolcsvai Nagy Gábor: Szövegtan. In Kiefer Ferenc (szerk.): *Magyar nyelv*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006, 149–174.

[Elérhető

itt

is:

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_536_MagyarNyelv/ch06.html]

Tematika a záróvizsgálathoz irodalomból

Primér irodalom:

- A dinasztikus szentség legendairódalma Magyarországon: az Árpád-házi szentek legendái (Szent István és Szent Margit) <http://sermones.elte.hu/szovegkiadasok/magyarul/madasszgy/>
- Zrínyi Miklós Syrena-kötete és a Mátyás király életéről való elmélkedések http://oszkdk.oszk.hu/storage/00/00/68/48/dd/1/RMK_I_0842.pdf
- Kazinczy Ferenc, Fogságom naplója S.a.r. Szilágyi Márton, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen University Press, 2011 Kazinczy Ferenc művei, Első osztály, Eredeti művek, Kritikai kiadás. 63-138. <http://irodalom.arts.unideb.hu/kutatas/kazinczy/docs/Fogsagom.pdf>
- Mikszáth Kálmán: Jó palócok, Beszterce ostroma <https://mek.oszk.hu/00900/00950/>; <https://mek.oszk.hu/00800/00899/>
- Arany János: Toldi-trilógia, Vojtina-levelek, Hídavatás, Mint egy alélt vándor..., Sejtelem, Fiamnak <http://mek.oszk.hu/00500/00597/>
- Ady Endre költészete <https://mek.oszk.hu/00500/00588/>
- Kosztolányi Dezső: Esti Kornél <https://mek.oszk.hu/00700/00744/>
- Nemes Nagy Ágnes: Balaton, Paradicsomkert, Fák, Egy pályaudvar átalakítása, Között, Hasonlat. https://reader.dia.hu/document/Nemes_Nagy_Agnes-Nemes_Nagy_Agnes_osszegyujtott_versei-1164
- Weöres Sándor: Psyché <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/human/szepirod/magyar/weores/psyche/psyche.htm>

Szakirodalom:

- Klaniczay Gábor, Az uralkodók szentsége a középkorban. Magyar dinasztikus szentkultuszok és európai modellek, Balassi Kiadó, 2000. https://www.academia.edu/9951021/Az_uralkod%C3%B3k_szents%C3%A9ge_a_k%C3%B6z%C3%A9pkorban._Magyar_dinasztikus_szentkultuszok_%C3%A9s_eur%C3%B3pai_modellek
- Szörényi László: *A szerkesztett verskötet mint a szerző ifjúkori önarcképe. 1651*: Adriaai tengernek Syrenaia: Groff Zrínyi Miklós, in: *A magyar irodalom története*, I., szerk. Jankovits László, Orlovszky Géza, Bp., Gondolat, 2007, 467–486. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_542_03_A_magyar_irodalom_tortenetei_1/ch41.html
- Pálffy Géza: Költő és hadvezér? A politikus, katona és költő-író Zrínyi Miklós különféle lojalitásai és identitásai, *Hadtörténelmi Közlemények*, 2014/4, 867–880. http://epa.oszk.hu/00000/00018/00033/pdf/EPA00018_hadtortenelmi_2014_4_0867-0880.pdf
- Bevezetés, Jegyzetek a Fogságom naplója másolategyütteshez (Kazinczy Ferenc, Fogságom naplója S.a.r. Szilágyi Márton, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen University Press, 2011 Kazinczy Ferenc művei, Első osztály, Eredeti művek, Kritikai kiadás. 209–219, 282–347) <http://irodalom.arts.unideb.hu/kutatas/kazinczy/docs/Fogsagom.pdf>

- T. Szabó Levente, Mikszáth, a kételkedő modern. Történelmi és társadalmi reprezentációk Mikszáth Kálmán prózapoétikájában, L'Harmattan, Budapest, 2007. (Ligatura Könyvek 3.) 13–31., 95–144. <https://ubbcluj.academia.edu/LeventeTSzab%C3%B3>

- Szilágyi Márton, "Mi vagyok én?" Arany János költészete, Kalligram, Bp. 2017. 75–113., 264–279. (A Toldi sikere és a trilógiává formálás mint életre szóló program, illetve A Kapcsos Könyv mint megkomponált verseskönyv kísérlete c. fejezetek) <https://www.dropbox.com/s/4usald9jbf93h2o/Szil%C3%A1gyi%20M%C3%A1rton%20Mi%20vagyok%20%C3%A9n.pdf?dl=0>

- Gintli Tibor: A lírai nyelv változatai. Ady Endre. In: Magyar irodalom. Főszerk. Gintli Tibor. Akadémiai, Budapest, 2010. 762–770. <http://hunlit.lett.ubbcluj.ro/data/zarovizsga/gintli%20ady.pdf>

- Szegedy-Maszák Mihály: A regényszerűség meghaladása. 1933: Kosztolányi Dezső: Esti Kornél. In: A magyar irodalom története III. Gondolat, Budapest, 2007. 230–244. (https://irodalom.oszk.hu/villanyspenot/#!/fejezetek/6x6Ly_rBS-S-XCmskcB9Ig)

- Hans-Georg Gadamer: Ki vagyok Én és ki vagy Te? (Kommentár Paul Celan *Atemkristall* című ciklusához). In: Bókay - Vilcsek et alii: A posztmodern irodalomtudomány kialakulása. Szöveggyűjtemén. Osiris Kiadó, Bp., 2002. <https://www.szaktars.hu/osiris/view/bokay-antal-vilcsek-bela-szamosi-gertrud-sari-laszlo-szerk-a-posztmodern-irodalomtudomany-kialakulasa-a-posztstrukturalizmustol-a-posztkolonialitasig-szovegyujtemeny-osiris-tankonyvek-2002/?query=posztmodern%20irodalomtudom%C3%A1ny%20kialakul%C3%A1sa&pg=0&layout=s>

- Berszán István: „*Mégiscsak föld van itt alul, mindenek ellenére föld*”. *Nemes Nagy Ágnes költészetének ökokritikai olvasata*, Alföld, 2017/11. P. 81–97. (http://epa.oszk.hu/00000/00002/00222/pdf/EPA00002_alfold_2017_11_081-097.pdf)